

Besl. O. nr. 104

(2004-2005)

Odelstingsbeslutning nr. 104

Jf. Innst. O. nr. 118 (2004-2005) og Ot.prp. nr. 70 (2004-2005)

År 2005 den 9. juni holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om eigedomsregistrering

Kapittel 1 Formål, verkeområde og definisjonar

§ 1 Formålet med lova

Lova skal sikre tilgang til viktige eigedomsopplysningar, ved at det blir ført eit einsarta og påliteleg register (matrikkelen) over alle faste eigedommar i landet, og at grenser og eigedomsforhold blir klarlagde.

Lova skal vidare sikre tilgang til eit felles geodetisk grunnlag, jf. kapittel 8.

§ 2 Geografisk verkeområde

Lova gjeld for heile landet. For sjøområda gjeld lova ut til grunnlinjene.

Kongen kan bestemme at lova heilt eller delvis skal gjelde for andre sjøområde, Svalbard, Jan Mayen eller norske biland i Antarktis, og kan då fastsetje særskilde tilpassingar etter forholda på staden.

§ 3 Definisjonar

I denne lova tyder:

- a) *matrikkelen*: landet sitt offisielle register over fast eigedom, og under dette bygningar, bustader og adresser, jf. § 4,
- b) *matrikkeleining*: grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrunn, jf. § 5,
- c) *matrikkelnummer*: den offisielle nemninga for kvar enkelt matrikkeleining,
- d) *matrikkelbrev*: attestert utskrift av matrikkelen som viser alle registrerte opplysningar om ei matrikkeleining ved oppgitt dato,
- e) *matrikkelføring*: føre opplysningar i matrikkelen,
- f) *matrikulering*: føre ei ny matrikkeleining inn i matrikkelen, jf. § 10,

- g) *sentral matrikkelstyresmakt*: det statsorganet som forvaltar matrikkelen,
- h) *oppmålingsforretning*: den tenesta som går ut på å klarleggje og beskrive grenser og rettar til fast eigedom, og gi nødvendig dokumentasjon for krav om matrikkelføring, jf. § 33,
- i) *landmålarføretak*: føretak eller offentleg eining som i medhald av § 38 er godkjent for å gjennomføre oppmålingsforretning,
- j) *ansvarleg landmålar*: fagleg leiar i landmålarføretak,
- k) *geodetisk grunnlag*: referanseramme som gjer det mogleg å bestemme eintydige geodetisk relaterte koordinatar,
- l) *grunnlagsmåling*: etablering, kontroll og vedlikehald av geodetisk grunnlag,
- m) *fastmerke*: varig merkt punkt til bruk i grunnlagsmålingar eller for å gjere geodetisk grunnlag tilgjengeleg for kart- og oppmålingsarbeid,
- n) *signal*: merke, instrument eller konstruksjon som blir brukt for å vise eller kontrollere plasseringa til eit fastmerke.

Kapittel 2 Matrikkelen og innhaldet i den

§ 4 Matrikkelen

Matrikkelen skal innehalde opplysningar om den enkelte matrikkeleininga som er nødvendig for planlegging, utbygging, bruk og vern av fast eigedom, under dette offisielle nemningar og opplysningar om den enkelte bygning, bustad og adresse. Matrikkelen skal vise grensene for matrikkeleiningane, under dette grenser for uteareal som inngår i eigarseksjon.

Matrikkelen skal innehalde opplysningar om pålegg som gjeld bruk av grunn eller bygningar på vedkommande matrikkeleining.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innhald i matrikkelen.

§ 5 Matrikkeleiningar

Følgjande objekt kan opprettast som egne matrikkeleiningar:

- a) grunneigedom, eigedom som er avgrensa ved eigedomsgrensar på jordoverflata og som med dei avgrensingane som følgjer av at det eventuelt er oppretta anleggseigedom etter bokstav b, strekkjer seg så langt nedover i grunnen og oppover i lufta som privat eigedomsrett rekk etter alminnelige reglar,
- b) anleggseigedom, ein bygning eller konstruksjon, eller eit avgrensa fysisk volum som er tillate utbygt, og som er utskilt som eigen eigedom. Fast anlegg på eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn kan også opprettast som anleggseigedom,
- c) eigarseksjon,
- d) jordsameige, grunnareal som ligg i sameige mellom fleire grunneigedommar, og der sameigepartane inngår i grunneigedommane, og
- e) festegrund, del av grunneigedom eller jordsameige som nokon har festerett til eller som kan festast bort, eller som nokon har ein tilsvarande eksklusiv og langvarig bruksrett til.

Ny matrikkeleining er oppretta når eininga er ført inn i matrikkelen.

Einingar, under dette rettar, som er tildelte matrikkelnummer etter tidlegare regelverk, blir rekna som matrikkeleining og kan stå oppført i matrikkelen.

Kapittel 3 Saker som krev oppmålingsforretning

§ 6 Krav om oppmålingsforretning før matrikkelføring

Oppmålingsforretning skal haldast før følgjande kan først inn i matrikkelen:

- a) ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige,
- b) umatrikulert grunneigedom eller umatrikulert festegrund,
- c) registrering av uregistrert jordsameige eller endring i registrert sameigefordeling,
- d) opplysningar om arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense, eller
- e) eigarseksjon som omfattar uteareal, eller nytt eller endra uteareal til eksisterande eigarseksjon.

Oppmålingsforretning er ikkje nødvendig for å matrikkelføre samanslåing etter § 18, referanse til avtale om eksisterande grense etter § 19, eller fastsetjing av samla fast eigedom etter § 20.

§ 7 Krav om klarlagt grense før tinglysing av heimsovergang

Grensene for grunneigedom, anleggseigedom eller festegrund skal vere klarlagde i oppmålingsforretning, eller tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, før dokument som gir grunnboksheimel til eigdommen eller festegrunden kan tinglysast.

Dette gjeld likevel ikkje dersom:

- a) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av alle grensene, eller
- b) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje at alle grensene blir klarlagde.

Kommunen avgjer kva for eigedommar som fyller vilkåra i første og andre ledd, og noterer dette i matrikkelen.

Tinglysing kan likevel finne stad dersom heimsovergangen er ledd i arv, skifte eller tvangsfullføring, eller gjeld festerett for ei tid av 10 år eller kortare, jf. tinglysningslova § 12a.

Oppmålingsforretning skal vere halden og matrikkelført før det kan tinglysast festekontrakt til eksisterande festegrund, dersom festeforholdet omfattar grunn utanfor dei eksisterande grensene for festegrunden.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om krav til klarlagd grense før tinglysing av heimsovergang.

Kapittel 4 Vilkår for matrikkelføring

§ 8 Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning

Krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning blir utferdast av landmålarføretaket som har utført forretninga. Kravet skal vere underteikna av ansvarleg landmålar.

Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre krevjast matrikkelført når det ligg føre samtykke frå festaren.

Saman med krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning, skal det leggjast ved dokumentasjon som er nødvendig for føring av matrikkelen og grunnboka.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innhaldet i og utforminga av krav om matrikkelføring.

§ 9 Kven som kan krevje matrikkelføring av ny matrikkeleining

Matrikulering av ny grunneigedom, anleggseigedom eller festegrund kan krevjast av:

- a) den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedom, anleggseigedom eller registrert jordsameige som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på,

- b) den som ved rettskraftig avgjerd ved domstolane er kjent som eigar eller festar, eller er tilkjent rett til å krevje at eit bestemt grunnstykke eller anlegg blir oppretta som eiga matrikkeleining,
- c) den som lovleg har overteke grunn eller anlegg ved ekspropriasjon,
- d) den som lovleg har etablert, eller fått løyve til å etablere, fast anlegg på eigarlaus sjøgrunn eller i eigarlaus undergrunn,
- e) den som med heimel i lov utøver eigarrådvelde over grunnen når ingen har grunnboksheimel til denne,
- f) staten, fylkeskommunen eller kommunen når grunnen er tileigna til offentleg veg- eller jernbaneformål,
- g) staten eller kommunen dersom forretninga gjeld frådeling av heile teigar, eller når eininga blir delt av kommunegrense, eller
- h) den som har innløyst festegrund etter føresegningane i lov om tomtefeste.

Matrikulering av umatrikulert grunneigedom eller festegrund kan også krevjast av:

- a) nokon som har gjort det sannsynleg at dei eig, fester eller har del i grunneigedom eller festegrund, eller
- b) staten, fylkeskommune eller kommune.

Matrikulering av nytt jordsameige kan krevjast av dei som har grunnboksheimel som eigarar av grunneigedommane som skipar sameiget, saman med den som har grunnboksheimel som eigar av grunneigedommen som den nye eininga blir delt frå eller oppretta på, etter nærare reglar fastsette av departementet i forskrift.

§ 10 Felles vilkår for å matrikkelføre ny matrikkeleining (matrikulering)

Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrund eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h. For innføring av ny eigarseksjon må det liggje føre kommunalt seksjoneringsvedtak etter eigarseksjonslova § 9.

Ny matrikkeleining kan berre opprettast når det er klart kva for matrikkeleining eller matrikkeleiningar den nye eininga blir utskilt frå eller oppretta på.

Kommunen skal etter søknad opprette ny matrikkeleining med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte.

Kommunen skal etter søknad opprette ny matrikkeleining sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og:

- a) det er godtgjort at vedkommande grense er omstridd,
- b) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av vedkommande grense, eller
- c) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje måling eller merking av vedkommande grense.

Når det ligg føre særlege grunnar, kan kommunen etter søknad føre ny matrikkeleining inn i matrikkelen utan at oppmålingsforretninga er avslutta. Kommunen skal stille krav til førebels merking og beskriving av grensene, og setje frist for fullføring av oppmålingsforretninga. Dersom fristen ikkje blir halden, kan kommunen gjere vedtak om å fullføre forretninga for heimelshavar si rekning.

Ny matrikkeleining kan også først inn i matrikkelen når opprettinga er bestemt av jordskifteretten.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining, under dette om unnatak frå plikt til matrikulering.

§ 11 Særskilt om matrikulering av anleggseigedom

Ved oppretting av anleggseigedom må det liggje føre dokumentasjon for nødvendig godkjenning etter plan- og bygningslova som viser grensene for den bygningen eller konstruksjonen som blir søkt oppretta som anleggseigedom. Det same gjeld når eksisterande bygning og konstruksjon skal opprettast som anleggseigedom. Matrikulering av anleggseigedom som gjeld anlegg som ikkje eksisterer, kan først skje når vilkåra for igangsetting av tiltaket etter plan- og bygningslova er oppfylte. Vedkommande anleggseigedom skal vere ei sjølvstendig funksjonell eining, klart og varig skilt frå den eller dei grunneigedommane eller anleggseigedommane den nye anleggseigedommen eventuelt blir skilt frå.

Anleggseigedom som skal delast frå annan eigedom, kan berre opprettast dersom:

- a) bygningen eller konstruksjonen strekkjer seg inn over eller under ein annan eigedom, og
- b) den delen av ein eigedom som ligg over eller under anleggseigedommen framleis kan utnyttast til eit sjølvstendig formål.

Grensene for anleggseigedommen skal svare til dei fysiske yttergrensene for eininga, med nødvendige tilpassingar. Anleggseigedom i undergrunnen skal omfatte nødvendig tryggleikssone.

Anleggseigedom kan ikkje opprettast for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tenleg kan etablerast som eigarseksjonssameige.

Dersom anleggseigedom og grunneigedom skal utnyttast under eitt, må det liggje føre dokument om dette og fråsegn om at eigedommane ikkje kan omsetjast eller pantsetjast kvar for seg.

§ 12 Særskilt om matrikulering av festegrund

Matrikulering skal gjennomførast før del av grunneigedom eller jordsameige blir festa bort, dersom festet kan gjelde i meir enn 10 år.

Tilsvarande gjeld ved forlenging for meir enn 10 år av festerett til umatrikulert festegrund, og for festegrund som skal nyttast som tilleggsareal til matrikkeleining.

Festerett som gjeld for ei tid av 10 år eller kortare, kan ikkje matrikulerast.

§ 13 Særskilt om matrikulering av umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrund

Lovleg oppretta umatrikulert grunneigedom og umatrikulert festegrund, kan matrikulerast når eigedoms- eller festeretten kan dokumenterast gjennom avtale eller anna rettsgrunnlag.

§ 14 Registrering av jordsameige

Jordsameige kan registrerast i matrikkelen med eige matrikkelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameige. Jordsameige kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er. Føresegnene i § 10 fjerde til sjetle ledd gjeld tilsvarande.

Registrering av jordsameige kan krevjast av nokon som har gjort sannsynleg å ha part i sameiget, eller av staten, fylkeskommune eller kommune.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om registrering av jordsameige.

§ 15 Arealoverføring

Areal kan overførast mellom tilgrensande matrikkeleiningar utan at arealet blir oppretta som eiga matrikkeleining. Før slik arealoverføring kan matrikkelførast, må det vere gitt løyve som for oppretting av ny matrikkeleining. Det må dessutan liggje føre nødvendige fråsegner om overdraging av eigedomsrett, og om pantefråfall og konsesjonar for det aktuelle arealet.

Arealoverføring kan krevjast av dei som er nemnde i § 9 bokstav a og f. Arealoverføring som omfattar umatrikulerte einingar, kan berre skje i sak som er kravd etter § 9 bokstav f, og berre samtidig med at einingane blir matrikulerte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om arealoverføring.

§ 16 Grensejustering

Grense mellom matrikkeleiningar kan justerast utan at det blir innhenta fråsegn om pantefråfall. Grense kan ikkje justerast i strid med føresegnar gitt i eller i medhald av anna lovgiving.

Ved justering kan berre mindre areal overførast mellom dei aktuelle einingane. Einsidig overføring av mindre areal kan utførast som grensejustering.

Panterett følgjer dei nye grensene slik dei blir fastlagt ved grensejustering.

Føresegna om panterett gjeld tilsvarande for andre rettar så langt det passsar.

Grensejustering kan krevjast av dei som er nemnde i § 9. Grensejustering av umatrikulert eining kan berre skje samstundes med at eininga blir matrikulert.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om grensejustering, under dette setje areal- og verdigrenser for areal som blir overført mellom einingane.

§ 17 Klarlegging av eksisterande grense

Følgjande kan krevje matrikkelføring av klarlegging av eksisterande grenser utført som særskilt forretning:

- a) nokon som har grunnboksheimel som eigar eller festar til den aktuelle matrikkeleininga, eller
- b) staten, fylkeskommune eller kommune.

§ 18 Samanslåing av eksisterande matrikkeleiningar

Matrikkeleiningar som ligg i same kommune og har same heimelshavar, kan slåast saman. Festeeiningar kan slåast saman dersom dei ligg til eller er utskilt frå same grunneigedom, og festekontraktane har same innhald og gjeld mellom same partar.

Matrikkelføring av samanslåing kan krevjast av den som har grunnboksheimel som eigar til vedkommande matrikkeleiningar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om samanslåing.

§ 19 Avtale om eksisterande grense

Dei som har heimel til eigedommar som grensar til kvarandre, kan krevje at avtale om eksisterande grense, som ikkje tidlegare er fastlagt i oppmålingsforretning eller i tilsvarande forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, får ein referanse i matrikkelen.

Kommunen kan avvise å referere til slik avtale dersom det ikkje er tilfredsstillande godtgjort at avtala gjeld eksisterande grense.

Slik avtale kan berre tinglysast dersom avtala har referanse i matrikkelen.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om avtaler om eksisterande grense som skal få referanse i matrikkelen.

§ 20 Fastsetjing av samla fast eigedom

Kommunen kan fastsetje at to eller fleire matrikkeleiningar som har same eigar og som blir nytta under eitt, og som i økonomisk samanheng står fram

som éin eigedom, skal registrerast i matrikkelen som ein samla fast eigedom. Eigjar kan krevje slik registrering når vilkåra er til stades.

Finn kommunen at vilkåra er endra, kan kommunen endre eller oppheve registreringa.

Eigjar skal varslast om vedtaket på ein etter tilhøva formålstenleg og etterviseleg måte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing av samla fast eigedom.

§ 21 Fastsetjing av offisiell adresse

Kommunen fastset offisiell adresse. Før kommunen gjer endeleg vedtak om offisiell adresse, skal dei som vedtaket får verknad for, få høve til å uttale seg.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om utforming, tildeling og endring av offisiell adresse, og om kommunen sitt høve til å fastsetje utfyllande lokale forskrifter.

Kapittel 5 Føring av matrikkelen

§ 22 Generelt om føring av matrikkelen

Staten ved sentral matrikkelstyresmakt skal syte for ordning, drift og forvaltning av matrikkelen.

Kommunen er lokal matrikkelstyresmakt og fører innhaldet i matrikkelen. Kommunen kan etter avtale overlate til annan kommune, til interkommunal styresmakt, eller til sentral matrikkelstyresmakt å føre matrikkelen på sine vegner. Kongen kan pålegge kommunar å samarbeide om føringa av matrikkelen.

Kommunen skal behandle krav om matrikkelføring utan unødig opphald. Krav om matrikkelføring som ikkje tilfredsstillar vilkåra etter denne lova, skal avvisast. Avvisinga skal vere skriftleg og grunnitt. Dersom kravet har mindre manglar, kan kommunen likevel utføre matrikkelføring. Kommunen skal setje ein frist for å rette mangelen.

Kommunen skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarande særdomstol. Føresegnene i tredje ledd gjeld så langt dei passar også for matrikkelføring av slike opplysningar.

Offentlege organ skal føre opplysningar i matrikkelen når det er bestemt i lov eller forskrift. Offentlege organ kan føre opplysningar i matrikkelen etter avtale med sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt kan få utlevert frå folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen.

Føring av opplysningar i matrikkelen kan berre utførast av person som er godkjend av sentral matrikkelstyresmakt.

Ansvarleg landmålar eller tilsette i landmålarføretak som har utført oppmålingsforretning, kan ikkje matrikkelføre opplysningar om vedkommande forretning.

Personopplivningslova § 19 og § 20 og kapittel VI gjeld ikkje for føring av matrikkelen.

Opplysningar som er graderte etter tryggingsslova, skal først i gradert register.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om føring av matrikkelen, under dette om informasjon til heimelshavar eller andre saka vedkjem, om tidsfristtar, rapportering, kvalitetssikring og oppbevaring av matrikkelopplivningar, og om godkjenning av person som skal føre opplysningar i matrikkelen.

§ 23 Tildeling av matrikelnummer

Kommunen tildeler matrikelnummer ved innføring av matrikkelaining i matrikkelen.

Kommunen kan tildele nytt matrikelnummer til matrikkelaining som ikkje er nummerert i samsvar med føresegnene i denne lova.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om tildeling av matrikelnummer.

§ 24 Tinglysing og utferding av matrikelbrev

Så snart oppretting av ny matrikkelaining og arealoverføring er ført i matrikkelen, skal kommunen sende melding om dette til tinglysing.

Det skal gå fram av meldinga som blir brukt for å registrere matrikkelaininga i grunnboka om eininga er grunneigedom, anleggseigedom, eigarseksjon, jordsameige eller festegrund.

Så snart kommunen har fått melding om at tinglysing er utført som føreset, skal kommunen fullføre matrikkelføringa, og stadfeste dette ved å utferde matrikelbrev. Kommunen skal sende matrikelbrevet til landmålarføretaket. Er grense mot tilgrensande matrikkelainingar merkt eller målt inn på nytt, skal kommunen sende kopi av matrikelbrevet, eller eit relevant utdrag av det, til eigarar og eventuelle festarar av desse. I oversendinga skal det opplysast om høve til klage og klagefristar.

I sak som gjeld grunn til offentleg veg eller jernbane, skal tinglysing skje berre når det er kravd særskilt. Stat, fylkeskommune og kommune kan i sak som gjeld arealoverføring eller oppretting av ny matrikkelaining, stadfeste eigedomsretten ved eigenfråsegn for grunn som skal brukast til offentleg veg eller jernbane. For bortfall av pant i areal som inngår i grunn til offentleg veg eller jernbane gjeld reglane i pantelova § 1-11 fjerde ledd.

I sak som gjeld matrikulering av umatrikulert grunneigedom eller umatrikulert festegrund etter § 13, eller registrering av jordsameige etter § 14, skal tinglysing berre skje når det er kravd særskilt.

For tinglysing i samband med matrikkelføring av sak for jordskifteretten gjeld føresegnene i jordskifte-lova.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om melding til tinglysing og utferding av matrikelbrev.

§ 25 Matrikkelføring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar, kommunale pålegg o.a.

Kommunen skal tildele bygningsnummer og registrere nye bygningar i matrikkelen samtidig med at det blir gitt byggjeløyve. Fullstendige opplysningar om bygningar og bustader skal seinast vere førde inn når bygningen lovleg kan takast i bruk. Matrikkelen skal dessutan oppdaterast når ei byggjesak medfører at opplysningar i matrikkelen må endrast, eller når kommunen på annan måte får kjennskap til at opplysningane om ein bygning ikkje er i samsvar med dei reelle forholda.

Offisiell adresse med tilhøyrande opplysningar skal først i matrikkelen straks adressa er tildelt. Tilsvarende gjeld ved endring av offisiell adresse eller tilhøyrande opplysningar.

Kommunen skal føre nye eigarseksjonar inn i matrikkelen når kommunen har gitt løyve til seksjonering, og klagefristen etter eigarseksjonslova er gått ut. For eigarseksjon med eige uteareal skal det vere halde oppmålingsforretning, jf. § 6.

Pålegg frå kommunen som gjeld bruk av grunn og bygningar skal først i matrikkelen straks pålegget er vedteke, endra eller oppheva.

Kommunen skal elles føre inn opplysningar på grunnlag av anna kommunal saksbehandling når det i lov eller forskrift er fastsett at vedkommande opplysningar skal først i matrikkelen.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rapportering og føring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar og andre opplysningar kommunen skal føre i matrikkelen.

§ 26 Retting av opplysningar i matrikkelen og sletting av matrikkeleining

Kommunen kan rette, endre og leggje til opplysningar som kommunen fører i matrikkelen, når det kan gjerast utan å halde oppmålingsforretning. Andre organ som fører opplysningar i matrikkelen, kan tilsvarende rette, endre og leggje til vedkommande opplysningar.

Kommunen kan slette matrikkeleining frå matrikkelen dersom eininga er urett oppretta. Det same gjeld for matrikkeleining som fysisk ikkje lenger eksisterer. Dersom eininga er ført inn i grunnboka, kan ho berre slettast i matrikkelen dersom ho samtidig blir sletta i grunnboka.

Ein part kan krevje at matrikkelen blir retta når det blir dokumentert at opplysningane er urette eller ufullstendige, eller at grunnlaget for registreringa er falle bort. Dersom det er behandla opplysningar som er urette, ufullstendige eller som det ikkje er høve til å behandle, skal det organet, som har lagt inn opplys-

ningane, av eige tiltak rette opplysningane. Opplysningar om grenser som er fastlagde i oppmålingsforretning eller i tilsvarende forretning etter anna eller tidlegare lovgiving, kan berre rettast på grunnlag av ny oppmålingsforretning eller rettskraftig avgjerd ved domstolane.

Part som retting, endring eller tilføyning har noko å seie for, skal underrettast.

Denne føresegna går framom personopplysningslova § 27 om retting av mangelfulle personopplysningar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om rettingar, endringar og tilføyningar til matrikkelen, og om sletting av matrikkeleining.

§ 27 Komplettering av opplysningane i matrikkelen

Sentral matrikelstyresmakt eller kommunen kan påleggje eigar, rettshavar eller leigar til eigeom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om slik komplettering, under dette bestemme kva for organ som skal føre opplysningane i matrikkelen, og offentlege organ si plikt til å rapportere slike opplysningar.

§ 28 Tilsyn med matrikkelføringa

Sentral matrikelstyresmakt skal føre tilsyn med at matrikkelen blir ført i samsvar med lov og forskrift, og kan gi pålegg om retting av opplysningar eller andre tiltak for å rette opp manglar ved måten føringa skjer på.

Kapittel 6 Innsyn og bruk av matrikelopplysningar

§ 29 Innsyn i matrikkelen

Alle har rett til innsyn i matrikkelen. Sentral matrikelstyresmakt og kommunane skal syte for at informasjon om matrikkelen er tilgjengeleg på førespurnad.

Kommunen skal utlevere utskrift av matrikkelen med opplysningar om ei bestemt matrikkeleining når nokon krev det.

Kommunen skal utferde matrikelbrev når nokon som er nemnde i § 9 krev det.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om innsyn i matrikkelen.

§ 30 Utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen

Matrikelopplysningar kan utleverast:

- for offentlig planlegging, saksbehandling og administrasjon,
- for oppgåver etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova,
- ved søknad om offentlig løyve, eller
- for å ta hand om andre interesser knytte til rådvelde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.

Matrikelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.

Matrikelinformasjon som ikkje inneheld personopplysningar, eller berre omfattar informasjon som identifiserer, kartfester eller typebestemmer matrikkeleiningar, bygningar eller adresser, kan utleverast i alle høve.

Det kan knytast vilkår til utlevering og behandling av matrikelopplysningar.

Matrikelstyresmakta skal ikkje utlevere opplysningar dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.

Utlevering av fødselsnummer kan berre skje dersom vilkåra i personopplysningslova § 12 er oppfylte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av opplysningar, og kan under dette fritta behandling etter andre ledd frå meldeplikt etter § 31 i personopplysningslova.

§ 31 Bruk av matrikelnemningar i offentlig saksbehandling, bruk av kart saman med matrikkelen, o.a.

Offentleg saksbehandling som knyter opplysningar til matrikkeleiningar, bygningar, bustader eller offisielle adresser, skal nytte dei nemningane som er registrerte i matrikkelen.

Ved innsyn i matrikkelen, og til bruk i oppmålingsforretningar etter denne lova, skal det saman med opplysningar frå matrikkelen vere tilgjengeleg kart som viser tekniske og topografiske forhold på og i nærleiken av vedkommande matrikkeleining. Kommunen skal stille til rådvelde for sentral matrikelstyresmakt dei opplysningane frå kommunen sitt kartverk som er nødvendige for å framstille slike kart.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om bruk av matrikelnemningar i andre offentlege register og bruk av kart saman med matrikkelen, under dette reglar om overføring av opplysningar frå kommunen sitt kartverk til bruk i slike kartutsnitt.

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

Kommunen kan ta gebyr for matrikelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her. Gebyra kan ikkje vere høgare enn bestemt av departementet i forskrift, oppgitt som eit tal rettsgebyr. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

Det kan krevjast betaling for opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast gebyr eller anna betaling for innsyn i matrikkelen ved personleg fram møte hos lokal eller sentral matrikelstyresmakt.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen, under dette reglar om fordeling av slike inntekter mellom kommunen og staten.

Kapittel 7 Oppmålingsforretning og godkjenning av landmålarføretak

§ 33 Oppmålingsforretning

Landmålarføretaket skal i oppmålingsforretning klarleggje og beskrive grenser og rettar i tråd med partane sine påstandar og framlagde dokument, og elles bringe fram opplysningar og dokumentasjon som er nødvendig for matrikelføring og eventuelt tinglysing.

Oppstår det under forretninga tvil eller tvist om ei eksisterande grense og det ikkje blir oppnådd semje, skal dette markerast i kravet om matrikelføring.

I forretning som gjeld oppretting av ny matrikkeleining eller arealoverføring, skal dei nye grensene merkjast i marka i samsvar med kommunalt løyve etter plan- og bygningslova. Dersom det under forretninga kjem opp forhold som gjer det nødvendig eller formålstenleg å avvike frå kommunalt løyve, må avviket leggjast fram for kommunen til godkjenning.

Landmålarføretaket og partane har tilgang til privat og offentlig eigedom i samsvar med § 41. Ved ferdseil på nabogrunn skal representanten for landmålarføretaket på oppmoding vise fram avtale om oppdrag.

Oppmålingsforretning over areal som inngår i sak for jordskifteretten, blir utført av jordskifteretten etter reglane i jordskiftelova med mindre jordskifteretten bestemmer noko anna.

§ 34 Merking og måling av grenser

I oppmålingsforretning for ny grunneigedom, ny festegrunn, nytt jordsameige og uteareal til eigarseksjon, skal alle grensene merkjast og målast i marka og oppgavast med koordinatar. Merking og måling er ikkje nødvendig for grenser som er tilfredsstillande merkte og koordinatbestemte i tidlegare forretning

eller sak for jordskifteretten, eller når kommunen har gitt løyve etter § 10 fjerde ledd. Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

Anleggseigedom skal kartfestast på tilsvarande måte. For punkt feste skal festepunktet vere merkt og målt.

For matrikulering av umatrikulert grunneigedom, umatrikulert festegrunn og registrering av jordsameige, er det tilstrekkeleg at grensene blir viste på kart godkjent av kommunen for slik bruk.

Reglane om merking og måling gjeld tilsvarande for arealoverføring, grensejustering og klarlegging av eksisterande grense.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om merking, måling og kartfesting av matrikkeleiningar, under dette om når grensemerking kan utelatast.

§ 35 Bestilling av oppmålingsforretning

Avtale om oppmålingsforretning skal vere skriftleg, eller i likeverdig digitalt dokument, med innhald som blir fastsett av departementet i forskrift.

§ 36 Utføringa av oppdraget, varsling, o.a.

Landmålarføretaket skal ta vare på alle partar sine interesser og utføre oppdraget i samsvar med god landmålar skikk.

Landmålarføretaket skal melde tid og stad for oppmålingsforretning på etterviseleg måte med minst ei veker varsel. Partane kan godta kortare varsel eller annan varslingsmåte. Innkallinga skal opplyse om kva forretninga går ut på, den vidare saksgangen og om høve til klage.

Om landmålarføretaket eller nokon av dei tilsette i føretaket eller nokon som står nokon av desse nær, har eller får økonomisk eller personleg interesse i det oppmålingsoppdraget gjeld, skal partane straks få opplysning om dette.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling og om proklama.

§ 37 Journalføring og arkivering

Landmålarføretaket pliktar å føre journal over bestilte og gjennomførte oppdrag. Journalen og andre dokument som gjeld oppdraget skal oppbevarast i minst ti år etter at oppdraget er avslutta.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om journalføring og arkivering.

§ 38 Godkjenning som landmålarføretak og vedtak om kommunal einereitt

Verksemd som tek på seg oppgåver som landmålarføretak etter denne lova, skal vere godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

Landmålarføretaket må ha ansvarleg landmålar på kvar faste kontorstad. Landmålarføretaket må ha forsikring eller stille anna sikker trygding som dekkjer det ansvaret landmålarføretaket kan pådra seg i samband med utføringa av oppmålingsforretningar.

Godkjenning kan trekkjast tilbake ved brot på føresegner eller løyve gitt i eller i medhald av denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova, ved gjentekne åtvaringar eller dersom landmålarføretaket ikkje lenger har dei nødvendige kvalifikasjonane. Tilbaketrekking kan skje for eit bestemt tidsrom. Landmålarføretak som ikkje lenger har nødvendige kvalifikasjonar eller på andre måtar ikkje tilfredsstiller krava til godkjenning, skal sende melding om dette til sentral matrikkelstyresmakt innan 14 dagar.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om krav for godkjenning, under dette krav til ansvarleg landmålar, omfang og organisering av drifta, og om gebyr for godkjenning som ikkje kan gå ut over sjølvkost.

Kommunestyret sjølv kan i lokal forskrift bestemme at berre kommunen kan ta på seg oppgåver som landmålarføretak etter lova. Før forskrifta kan tre i kraft eller opphevast, skal fylkesmannen og sentral matrikkelstyresmakt vere orientert. Kommunen har då plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforretning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen. Slik oppmålingsforretning skal utførast etter reglane for landmålarføretak etter lova her med unntak av § 22 sjuande ledd. Gebyr for slik oppmålingsforretning blir betalt etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Det skal betalast avgift på slik oppmålingsforretning etter meirverdiavgiftslova. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om slike oppmålingsforretningar, under dette om tidsfristar og gebyr.

Kapittel 8 Om geodetisk grunnlag

§ 39 Nasjonalt geodetisk grunnlag

Staten sitt geodetiske fagorgan skal bestemme og gjere tilgjengeleg eit geodetisk grunnlag for heile landet, slik at kart- og oppmålingsarbeid og annan bruk av geodetisk relaterte koordinatar kan skje innan ei felles, eintydig referanseramme.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om distribusjon av geodetiske data, og om pliktig bruk av nasjonalt geodetisk grunnlag for kart- og oppmålingsarbeid.

§ 40 Fastmerkeregister

Kommunen skal syte for eit register over alle fastmerke bestemt i nasjonalt geodetisk grunnlag som finst i kommunen. Nyttar kommunen eige geodetisk grunnlag, skal registeret også innehalde desse fastmerka, og opplysningar om korleis desse kan rek-

nast om til nasjonalt geodetisk grunnlag. Data frå registeret skal vere tilgjengeleg for statens geodetiske fagorgan for etablering, vedlikehald og kontroll av nasjonalt geodetisk grunnlag. Kongen kan påleggje kommunar å samarbeide om felles fastmerkeregister.

Brukarar av fastmerke har krav på informasjon om registrerte fastmerke. Brukarane skal melde tilbake til registeroperatør i kommunen om forhold knytte til fastmerke som vedkjem andre brukarar.

Opplysningar frå fastmerkeregister til bruk i arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova skal givast utan vederlag. Kommunen kan dekkje høvelege kostnader med fastmerkeregisteret gjennom gebyr for matrikkelføring og tilsvarende gebyr etter plan- og bygningslova og eigarseksjonslova. Den som set ned eit nytt fastmerke som ledd i arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova, skal gi melding til kommunen slik at kommunen kan registrere merket i fastmerkeregisteret.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om føring og bruk av fastmerkeregister, under dette om rapportering til registra og lagring av opplysningar om tidlegare fastmerke. Departementet kan i forskrift bestemme at reglane i tredje ledd også skal gjelde tilsvarende for anna arbeid i offentleg regi eller arbeid etter andre lover.

§ 41 *Rett til å utføre oppmålingsarbeid på offentleg og privat grunn*

Oppmålingsarbeid i samband med arbeid etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova kan med dei avgrensingar som følgjer av lov, utførast på offentleg og privat grunn. Så langt formålet gjer det mogleg, skal arbeidet skje utan at det medfører ulempe for grunneigaren eller andre interesser. Tilsvarende gjeld for andre måleoppgåver som blir utførde på oppdrag av stat, kommune eller landmålarføretak, eller under rettleiing av kommunen eller staten sitt geodetiske fagorgan.

Ved oppmålingsarbeid etter første ledd kan det etablerast fastmerke og signal og setjast opp oppmålingstekniske instrument. Det kan ryddast siktelinjer for målingane der dette er nødvendig utanom i hage eller park. I utmark kan materialar til fastmerke og signal takast på staden.

Eigar eller brukar av eigedommen kan nekte etablering av fastmerke eller signal etter andre ledd på bygning, gardsplass, park eller i hage, dersom dette kan verke skjemma eller bli til større ulempe.

Ferdsel i samband med etablering, kontroll og vedlikehald av det nasjonale geodetiske grunnlaget, og i samband med oppmåling av administrative grenser, kan skje ved bruk av motorkøyretøy, båt og luftfartøy også i område der slik ferdsel er avgrensa i medhald av lov eller i kraft av privat eigedomsrett,

når dette er strengt nødvendig og ikkje er til større skade for flora eller fauna.

Dersom arbeidet valdar skade eller ulempe ut over det som er rimeleg å finne seg i, kan den som har lidd skade krevje erstatning.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsarbeid, under dette kva for andre lover retten til å utføre oppmålingsarbeid skal gjelde tilsvarende for.

§ 42 *Fjerning av fastmerke og signal*

Fastmerke og signal kan krevjast fjerna dersom bruken av eigedommen dei står på gjer dette nødvendig. Fjerning skal utførast av eigaren av fastmerket eller signalet.

Merke og signal kan fjernast av kommunen dersom dei er utforma og plasserte slik at det kan medføre forveksling med nærliggjande fastmerke og tilhøyrande signal.

Fastmerke og signal som inngår i overordna nasjonalt grunnlag, kan ikkje krevjast fjerna etter første ledd, og kan ikkje fjernast av kommunen etter andre ledd. Det same gjeld basispunkt og monumentale fastmerke.

Dersom det er gitt erstatning etter § 41, kan erstatningssummen krevjast heilt eller delvis tilbakebetalt ved fjerning etter første ledd, dersom summen overstig det tap som er lidd.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om framgangsmåten ved fjerning av fastmerke og signal.

§ 43 *Varsling*

Før oppmålingsarbeid blir sett i verk, skal alle som arbeidet vedkjem, få varsel på ein etter forholda formålstenleg måte. Varsel og innkalling av partar til oppmålingsforretning følgjer av § 36 andre ledd.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om varsling.

§ 44 *Ekspropriasjon*

Kommunen eller staten kan utføre ekspropriasjon for gjennomføring og sikring av tiltak og innretningar i samband med grunnlagsmåling. Lov om oreigning av fast eigedom gjeld tilsvarende.

§ 45 *Skjønn*

Erstatning for ekspropriasjon etter § 44, skade og ulempe som skuldast tiltak etter § 41, og tilbakebetaling etter § 42 fjerde ledd, skal fastsetjast ved skjønn dersom partane ikkje blir samde seg imellom. Skjønn blir styrt av lensmannen, namsfuten eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgåver.

Kapittel 9 Klage, sanksjonar, o.a.

§ 46 Klage

Enkeltvedtak etter denne lova kan klagast på etter kapittel IV til VI i forvaltningslova. Det kan alltid klagast over vedtak om:

- a) matrikkelføring av saker som krev oppmålingsforretning etter § 6,
- b) klarlagt grense etter § 7 tredje ledd,
- c) fullføring av oppmålingsforretning for heimels-havar si rekning etter § 10 femte ledd siste punktum,
- d) samanslåing, jf. § 18,
- e) føring av referanse til avtale om eksisterande grense i matrikkelen, jf. § 19,
- f) fastsetjing av samla fast eigedom, jf. § 20,
- g) tildeling av offisiell adresse med heimel i § 21, unnateke vedtak om namn på gate, veg eller område som inngår i offisiell adresse,
- h) sletting av matrikkeleining med heimel i § 26 andre ledd,
- i) avslag på krav om retting av opplysning i matrikkelen, jf. § 26 tredje ledd,
- j) avslag på førespurnad om innsyn i matrikkelen etter § 29,
- k) utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. § 30,
- l) godkjenning og tilbaketrekking av godkjenning som landmålarføretak etter § 38,
- m) fastsetjing av gebyr og avslag på å utføre kommunale oppmålingsforretningar som kommunen utfører etter § 38 femte ledd,
- n) avslag på førespurnad om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister, jf. § 40,
- o) tvangsmulkt, jf. § 48.

Fylkesmannen er klageinstans for kommunale vedtak når ikkje anna er bestemt. Departementet er klageinstans for vedtak gjort av sentral matrikkelstyresmakt. Sentral matrikkelstyresmakt er klageinstans for kommunale vedtak om utlevering av opplysningar frå matrikkelen, jf. første ledd bokstav k. Statens geodetiske fagorgan er klageinstans for kommunale avslag på førespurnad om utlevering av opplysningar frå fastmerkeregister, jf. første ledd bokstav n.

Førehandsvarsel og underretning om vedtaket til klageinstansen i sak etter første ledd bokstav a og b skal sendast til landmålarføretaket.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om klage.

§ 47 Tvist om oppmålingsarbeid

Tvist om gjennomføringa av oppmålingsarbeid etter § 41, eller tvist om fjerning av fastmerke eller signal etter § 42 blir avgjort av fylkesmannen. Fylkesmannen sitt vedtak kan ikkje klagast på.

§ 48 Tvangsmulkt

Kommunen eller sentral matrikkelstyresmakt kan gjere vedtak om å påleggje tvangsmulkt for å få gjennomført vedtak gitt i medhald av denne lova. Vedtak kan berre gi grunnlag for tvangsmulkt dersom vedtaket set ein frist for gjennomføring. Mulka kan givast som dagsbøter eller som ein eingongssum. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om fastsetjing, utrekning og ettergiving av tvangsmulkt.

§ 49 Skadeverk på fastmerke o.a.

Den som med forsett eller aktløyse rettsstridig endrar, flytter, skadar eller gjer ubrukeleg eit fastmerke, signal eller instrument sett opp for målingar, blir straffa med bøter eller fengsel i inntil 6 månader.

Skadevaldar skal erstatte tapet som eigaren av fastmerke, signal eller instrument er påført som følge av handlingar etter første ledd.

Kapittel 10 Iverksetjing, overgangsreglar og endringar i andre lover

§ 50 Iverksetjing

Lova trer i kraft frå det tidspunktet Kongen bestemmer. Kongen kan setje i verk dei enkelte føresegnene til ulik tid.

Føresegnene i § 7 første til fjerde ledd trer i kraft ikkje tidlegare enn fire år frå det at lova trer i kraft.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om iverksetjing, under dette reglar om iverksetjing til ulik tid i ulike kommunar. I kommunar der matrikkelen ikkje er sett i drift, skal opplysningar førast i GAB-registeret og på eksisterande eigedomskart.

§ 51 Overgangsreglar

Kart- og delingsforretningar som er kravd før lova trer i kraft, skal fullførast etter reglane i delingslova. Krav om seksjonering av fast eigedom etter eigarseksjonslova skal fullførast etter reglane som gjaldt då lova her tok til å gjelde.

Kommunen kan utføre oppmålingsforretningar frå lova trer i kraft utan at verksemda treng godkjenning som landmålarføretak etter § 38 første til tredje ledd.

Når kommunen finn at alle oppmålingsforretningar i kommunen bør skje gjennom godkjent landmålarføretak, kan kommunestyret sjølv vedta å avvikle ordninga etter andre ledd. Før vedtaket trer i kraft, skal fylkesmannen og sentral matrikkelstyresmakt få orientering om vedtaket.

Kommunen er landmålarføretak etter lova og har plikt til å utføre alle oppdrag om oppmålingsforret-

ning sett fram av nokon som har krav på å få oppmålingsforretninga matrikkelført i kommunen, inntil vedtak etter tredje ledd er trådd i kraft. Slik oppmålingsforretning skal elles utførast etter reglane for landmålarføretak etter lova her med unnatak av § 22 sjuande ledd. Set kommunen i verk vedtak om kommunal einerett etter § 38 femte ledd, fell heimelen til å utføre oppmålingsforretningar etter overgangsordninga i andre ledd bort. Heimelen fell under alle omstende bort fem år frå lova trer i kraft.

Staten ved sentral matrikkelstyresmakt har rett til å få overført alle opplysningar som ligg i kommunen sitt analoge og digitale kartverk, arkiv og elektroniske databasar, og som det er bestemt skal først i matrikkelen, medrekna annan informasjon som er nødvendig for å få til ei rasjonell overføring. Det same gjeld tilsvarande opplysningar frå digitale kart og elektroniske databasar som kommunen eller statlege organ disponerer saman med andre, eller som blir disponerte av føretak på vegner av kommunen eller statleg organ.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om oppmålingsforretningar etter ordninga i andre ledd.

§ 52 Endring av andre lover

Frå den tid Kongen bestemmer, blir det gjort følgjande endringar i andre lover:

1. Lov 23. juni 1978 nr. 70 om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (Delingsloven) blir oppheva.
2. Lov 9. juli 1923 nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider blir oppheva.
3. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard blir § 25 oppheva.
4. I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing blir gjort følgjande endringar:

§ 12a første ledd skal lyde:

Dokument som gir grunnbokshjemmel til matrikkelenheter kan ikke tinglyses uten at det framgår av matrikkelen at slik tinglysing kan finne sted for vedkommende enhet. Gir dokumentet uttrykk for hjemmelsovergang som ledd i arv, skifte eller tvangsfullbyrdelse, eller gjelder eierseksjon eller festerett for en tid av 10 år eller kortere, er det tilstrekkelig at enheten er innført i matrikkelen.

§ 38a første punktum skal lyde:

Når en eiendom som er matrikulert, jf. lov om eiendomsregistrering, tilhører noen som ikke har grunnbokshjemmel, kan den som utøver eierrådigheten

og som skriftlig erklærer å være eier, derved få grunnbokshjemmel dersom han sannsynliggjør at han, alene eller sammen med sin hjemmelsmann, har vært eier i minst 20 år.

§ 38b første ledd skal lyde:

Eiendom ervervet til veg- eller jernbaneformål som eies av stat, fylkeskommune eller kommune, kan vedkommende myndighet få grunnbokshjemmel til som eier når

- a) vedkommende myndighet skriftlig erklærer å være eier, og
- b) *enheten er registrert i matrikkelen, og kommunen erklærer at klagefristen etter lov om eiendomsregistrering er utløpt, eller klage er avgjort.*

5. I lov 15. mars 1940 nr. 3 om vassdragene skal § 5 nr. 1 andre ledd lyde:

Departementet gir nærmere bestemmelser om kartfesting og merking, jf. lov om eiendomsregistrering.

6. I lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom skal:

Tilvisinga i § 30 nr. 3 til signallova opphevast og ny tilvising til lov om eiendomsregistrering føyast til.

7. I lov 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk blir gjort følgjande endringar:

§ 11 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. angivelse av hjørnepunktene koordinater for det mutingsområde som det søkes om, med opplysninger om kommune og så vidt mulig vedkommende eiendoms eller eiendommers *matrikelnummer* og eierens navn,

§ 27 første ledd nr. 4 skal lyde:

4. en fullstendig og nøyaktig beskrivelse av beliggenheten for det utmål det søkes om, med angivelse av kommune og så vidt mulig vedkommende eiendoms eller eiendommers *matrikelnummer* og eierens og brukerens navn og adresse,

8. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner skal § 4 femte ledd lyde:

Objekt eller område registrert av vedkommende myndighet eller avmerket i *matrikkelen*, jf. lov om eiendomsregistrering, som automatisk fredet kulturminne, skal alltid regnes som et automatisk fredet kulturminne, med mindre det føres bevis for det motsatte.

9. I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) blir gjort følgjande endringar:

§ 24 første og nytt andre ledd skal lyde:

Så snart råd er etter at saka er rettskraftig, skal rettsformannen ta eit rettskjent utdrag av rettsboka og få dette tinglyst. Alt av varig verdi skal takast med i utdraget. *Dersom det er oppretta nye matrikkeleiningar i saka, må dette vere ført inn i matrikkelen før utdraget blir sendt til tinglysing.* Etter tinglysinga skal utdraget oppbevarast på jordskiftekontoret.

Så snart saka er rettskraftig, skal rettsformannen gi melding til kommunen i samsvar med lov om eigedomsregistrering.

Noverande andre ledd blir tredje ledd.

§ 29 tredje ledd skal lyde:

I samband med jordskifte kan formannen i jordskifteretten gi *attest for samanslåing i samsvar med lov om eigedomsregistrering § 18.*

§ 58 nytt fjerde ledd skal lyde:

Alle jordsameiger som ligg i skiftefeltet, og som tidlegare ikkje er ført inn i matrikkelen, skal registrerast i matrikkelen så sant jordskifteretten av omsyn til saka elles har klarlagt grensene og kven som har part i sameiga. Med omsyn til klarlegging av grenser og partar i sameige gjeld krav som fastsett i lov om eigedomsregistrering.

Noverande fjerde ledd blir femte ledd.

Overskrifta til kapittel 10 skal lyde:

Kapittel 10 Oppretting av nye matrikkeleiningar

§ 86 skal lyde:

§ 86. På bruk som ligg under offentleg jordskifte, kan ingen andre enn jordskifteretten *opprette nye matrikkeleiningar* utan samtykke frå retten. Dei *oppmålingsforretningane* som offentleg jordskiftesak fører med seg, skal jordskifteretten alltid halde.

Når partane i eit avtaleskjønn etter § 6 fjerde ledd er samde om det, held jordskifteretten *oppmålingsforretning.*

§ 87 første punktum skal lyde:

For *oppmålingsforretningar* som jordskifteretten held etter § 86, gjeld reglane i *lov om eigedomsregistrering* på tilsvarande måte, så langt dei høver.

§ 88 første ledd første punktum skal lyde:

Eigar kan krevje at jordskifteretten i særskild sak skal klarleggje, merkje av og beskrive grenser for *grunneigedom, anleggseigedom, uteareal til eigarseksjon og jordsameige*, grenser for alltidvarande

bruksrett eller grenser for offentleg regulering av eigarrådvelde.

§ 88 tredje ledd skal lyde:

Tilsvarande kan eigar eller festar krevje grensegang for matrikkeleinjing som er festa bort.

§ 88a første ledd skal lyde:

Eigar eller innehavar av alltidvarande bruksrett kan krevje at jordskifteretten skal klarleggje og fastsette eigedoms- og bruksrettstilhøva i sameiger og i andre områder der det er sambruk mellom eigedomar eller går føre seg reindrift etter lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 2, når dette er nødvendig av omsyn til ein rasjonell bruk av området, *eller for registrering av uregistret jordsameige.*

§ 89a femte ledd skal lyde:

§ 88 tredje og femte ledd og § 89 andre ledd gjeld ikkje.

10. I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) skal ny § 51a lyde:

§ 51a Registrering av forurensning i eller på fast eiendom

Forurensningsmyndigheten kan registrere opplysninger om forurensning i eller på fast eiendom i matrikkelen, jf. lov om eigedomsregistrering.

Før registrering skjer skal berørte parter varsles.

Forurensningsmyndigheten kan også registrere pålegg som gjelder forurensning i eller på fast eiendom på vedkommende matrikkelenhet.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om registrering i matrikkelen, herunder hvem som skal sørge for slik registrering.

11. I lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov blir gjort følgjande endringar:

§ 57 første ledd andre punktum skal lyde:

Endelig fastsatt refusjonskrav har panterrett i det refusjonspliktige areal eller - dersom arealet ikke er *utskilt* - den eiendom arealet er en del av.

Overskrifta til kapittel XI skal lyde:

Kap. XI. Opprettelse og endring av eiendommer.

§ 63 skal lyde:

§ 63 *Opprettelse og endring av matrikkelenhet*

Matrikkelenhet må ikke opprettes på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Matrikkelenhet må heller

ikke opprettes, eller endres, slik at det dannes tomter som etter kommunens skjønn er mindre vel skikket til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering.

§ 93 bokstav h første punktum skal lyde:

- h) *Opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie, samt opprettelse av ny festegrunn for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, eller arealoverføring, jf. lov om eigedomsregistrering.*

§ 93b nr. 1 nytt andre ledd skal lyde:

De som er nevnt i § 9 i lov om eigedomsregistrering kan søke om tillatelse til å opprette ny grunneiendom, ny anleggseiendom, ny festegrunn eller nytt jordsameie, eller tillatelse til arealoverføring. Kommunen kan kreve at søknad som reiser spesielle rettslige eller oppmålingstekniske spørsmål, blir utformet av landmålerforetak som er godkjent etter lov om eigedomsregistrering.

§ 94 nr. 1 tredje ledd skal lyde:

Søknad om å opprette ny grunneiendom, ny anleggseiendom, ny festegrunn eller nytt jordsameie, eller tillatelse til arealoverføring, må angi hvordan enheten ønskes utformet, herunder angi grenseforløpet på kart. Søknaden må vise hvordan de nye enhetene eller arealoverføringen på hensiktsmessig måte kan gå inn i en fremtidig utnytting av området, herunder også hvordan de krav som nevnt i § 69 nr. 1 kan oppfylles.

§ 94 nr. 3 fjerde ledd skal lyde:

Ved delt søknad skal det bare sendes nabovarsel for søknad som omfatter tiltak som nevnt i § 93 så langt det gjelder *tiltak etter bokstav h*, tiltakets ytre rammer eller den virksomhet som skal drives, samt endringer i disse forhold.

§ 95 nr. 5 skal lyde:

5. Kommunen kan sette som vilkår for å gi tillatelse at:
- det blir holdt oppmålingsforretning når det er behov for å klarlegge grensene for den eller de matrikkelenhetene som tiltaket gjelder for,*
 - eiendommer som skal nyttes under ett blir sammenføyd etter lov om eigedomsregistrering.*

Ved søknad om opprettelse av ny festegrunn for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, kan kommunen sette som vilkår for tillatelsen at festeretten skal gjelde for et særskilt avgrenset areal, eller at enheten blir opprettet som grunneiendom.

§ 96 nytt fjerde ledd skal lyde:

Tillatelse til tiltak etter § 93 første ledd bokstav h til å opprette ny grunneiendom, ny anleggseiendom, ny festegrunn for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, eller nytt jordsameie faller bort dersom det ikke er satt fram krav om matrikkelføring etter lov om eigedomsregistrering innen tre år etter at tillatelsen ble gitt. Tillatelsen faller også bort dersom kommunen må avvise kravet om matrikkelføring, og vilkårene for matrikkelføring ikke er rettet innen en nærmerest fastsatt frist. Tilsvarende gjelder tillatelse til arealoverføring.

12. I lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom (avhendingslova) blir gjort følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1. Oppmålingsforretning og matrikkelføring

Krev fullføring av salet at det blir halde oppmålingsforretning og sett fram krav om matrikkelføring, skal seljaren syte for dette så snart avtala er bindande.

§ 2-6 første ledd skal lyde:

(1) Seljaren ber alle kostnadene med å gjere eiendomen ferdig for sal. Det gjeld og kostnadene til oppmålingsforretning og matrikkelføring, og sakkunnig hjelp til dette.

13. I lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet skal § 3-12 andre ledd lyde:

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for nødvendige trasé- og grunnundersøkelser forut for slik plassering. *For grunnlagsmåling gjelder lov om eigedomsregistrering.*

14. I lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste skal § 5 tredje ledd første punktum lyde:

Så snart partane har gjort avtale, skal bortfestaren gjera det som trengst for å *setje fram krav om turvande matrikkelføring.*

15. I lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner blir gjort følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

§ 5. Seksjonering

Eierseksjoner opprettes ved *innføring av seksjonene i matrikkelen, på bakgrunn av et kommunalt seksjoneringsvedtak etter bestemmelsene i kapitlet her.*

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Seksjoneringen skal omfatte bare *en grunneiendom eller anleggseiendom*, om ikke samtykke til annet gis etter § 8 fjerde ledd.

§ 6 femte ledd første punktum skal lyde:

Planlagt bygning kan ikke seksjoneres før *det foreligger igangsettingstillatelse etter plan- og bygningsloven*.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Seksjoneringsbegjæring

Begjæring til kommunen om *seksjonering* kan settes fram av eiendommens hjemmelshaver og skal inneholde opplysning om:

- eiendommens betegnelse,
- de enkelte seksjoners formål,
- sameiebrøk for hver seksjon og
- vedtekter for sameiet.

Med begjæringen skal følge situasjonsplan over eiendommen og plantegninger over bygningens etasjer, medregnet kjeller og loft. På plantegningene skal grensene for bruksenhetene, forslag til seksjonsnummer og bruken av de enkelte rom tydelig angis. På situasjonsplanen skal grensene for ubebygde deler av eiendommen som skal inngå i bruksenheter, tydelig angis. *Skal ubygde deler av eiendommen inngå i bruksenhet, skal krav om matrikkelføring av oppmålingsforretning over utearealet følge begjæringen.*

Det skal bekreftes ved egenerklæring at lovens vilkår for seksjonering er oppfylt. En liste med navn og adresse på alle leiere av bolig i eiendommen skal følge begjæringen.

Departementet kan bestemme at det for seksjoneringsbegjæringen og vedleggene skal brukes fastsatte blanketter.

For *seksjonering* kan kommunen kreve et gebyr som ikke må overstige tre ganger rettsgebyret eller fem ganger rettsgebyret dersom det må holdes befarings. Kommunen skal fastsette gebyrets størrelse på grunnlag av gjennomsnittlige kostnader med saksbehandlingen. I tillegg kan kommunen kreve gebyr etter reglene i *lov om eigedomsregistrering for matrikelbrev* som må utarbeides etter bestemmelsen i § 9 annet ledd. Dessuten skal gebyr for tinglysing av *matrikuleringen* innbetales til kommunen. Innbetaling av gebyrene skal skje innen en frist som kommunen setter i det enkelte tilfelle. Blir *seksjoneringsbegjæringen avslått*, skal tinglysingsgebyret og halvparten av gebyret for seksjoneringen betales tilbake.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Kommunens behandling av seksjoneringsbegjæringen

Kommunen kan nekte *seksjonering* av eiendom som senest seks måneder etter at seksjoneringsbe-

gjæringen er mottatt av kommunen, omfattes av vedtak om utbedringsprogram, regulering til fornyelsesområde eller midlertidig forbud etter plan- og bygningsloven § 33.

Kommunen skal nekte *seksjonering* hvis:

- vilkårene i § 6 ikke er oppfylt,
- seksjoneringsbegjæringen ikke er i samsvar med § 7, eller
- gebyret etter § 7 femte ledd ikke blir innbetalt innen fristen.

Kommunen skal sette en frist for retting eller endring av seksjoneringsbegjæringen hvis seksjonering vil kunne gjennomføres etter en slik retting eller endring.

Kommunen kan i særlige tilfelle gi samtykke til at seksjoneringen omfatter mer enn *en grunneiendom eller anleggseiendom*. Samtykke skal ikke gis uten at registerfører for tinglysing i fast eiendom har gitt skriftlig samtykke.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Seksjoneringsvedtak

Kommunens *seksjoneringsvedtak* skal omfatte avgrensningen av de enkelte bruksenheter, den enkelte bruksenhets formål, seksjonens nummer og sameiebrøk. Kommunen utarbeider endelig situasjonsplan og plantegninger med innhold som nevnt i § 7, og planen og tegningene skal følge *seksjoneringsvedtaket*.

Bruksenhet som skal omfatte ubebygde deler kan ikke registreres i matrikkelen før det er holdt oppmålingsforretning for grensene for utearealet etter lov om eigedomsregistrering. Matrikelbrev skal utarbeides av kommunen etter reglene i lov om eigedomsregistrering uten særskilt søknad.

Kommunen skal sende gjenpart av *seksjoneringsvedtaket* uten vedleggene sammen med orientering om leiernes klageadgang og om deres rettigheter etter kapittel III til de leiere som er oppført på listen som følger begjæringen, jf. § 7 tredje ledd.

Departementet kan gi forskrifter om innholdet av *seksjoneringsvedtaket* og kan fastsette blanketter som skal brukes.

§ 10 første punktum skal lyde:

Kommunens *seksjoneringsvedtak* kan påklages til departementet.

§ 11 skal lyde:

§ 11. Registrering og tinglysing

Når klagefristen er ute for leiere som har fått gjenpart etter § 9 tredje ledd, og eventuelle klager over *seksjoneringsvedtaket* er avgjort, skal kommunen føre *seksjonene inn i matrikkelen*. Deretter skal kommunen sende *nødvendig dokumentasjon for opp-*

rettelse av grunnboksblad for hver seksjon til tinglysing. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler for slik dokumentasjon, og hvilke vedlegg som skal følge med til tinglysing.

Sameier med ni eller flere seksjoner skal registreres i foretaksregisteret. Styret skal melde sameiet til registrering senest seks måneder etter at *seksjonene er matrikulert*. Sameier med åtte eller færre seksjoner kan registreres i foretaksregisteret.

§ 12 første ledd første punktum skal lyde:

En seksjon kan deles i to eller flere seksjoner ved *endring av matrikkelen, etter at kommunen har fattet et eget reseksjoneringsvedtak på bakgrunn av egen seksjoneringsbegjæring som er satt fram av seksjonens hjemmelshaver.*

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

Den som leier bolig i eiendommen på tidspunktet for *innføring i matrikkelen*, jf. §§ 5 og 11, har rett til å kjøpe vedkommende seksjon etter bestemmelsene i kapitlet her.

§ 14 tredje ledd skal lyde:

Kjøperetten kan ikke frafalles før *seksjonene er innført i matrikkelen*.

Ågot Valle
president

§ 14 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Kjøperetten gjelder likevel ved *matrikulering av reseksjonering som innebærer oppdeling av en samleseksjon for boliger til enkeltseksjoner og ved omgjøring av en vaktmesterbolig som tidligere har vært fellesareal til egen seksjon.*

§ 15 første ledd første punktum skal lyde:

Eieren av eiendommen skal snarest mulig etter *innføring i matrikkelen* sette fram skriftlig tilbud om kjøp overfor alle leiere med kjøperett.

16. I lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. skal § 15 lyde:

§ 15. (konsesjon er et vilkår for tinglysing og *matrikkelføring*)

Erverv som krever konsesjon etter denne loven, kan ikke tinglyses *eller matrikkelføres* med mindre konsesjon er gitt.

Sigvald Oppebøen Hansen
sekretær